

# Volledige inhoudsopgave

AFKORTINGENLIJST	xi
1 GEZONDHEIDSSTRAFRECHT, DEFINITIE EN AFBAKENING	1
1.1 <i>Definitie en afbakening</i>	1
1.2 <i>Indeling</i>	1
2 ALGEMENE GEZONDHEIDSRECHTELIJKE REGELINGEN EN STRAFRECHT	5
2.1 <i>Inleiding</i>	5
2.1.1 Toezicht op de gezondheidszorg	5
2.1.2 Bestuurlijke handhaving volksgezondheidswetgeving	6
2.1.3 Zorginstellingen en kwaliteit van zorg	7
2.2 <i>Geneesmiddelen</i>	9
2.3 <i>Medische hulpmiddelen</i>	11
2.4 <i>Bijzondere medische verrichtingen</i>	12
2.5 <i>Ambulancevervoer</i>	13
2.6 <i>Bevolkingsonderzoek</i>	13
2.7 <i>Donorgegevens kunstmatige bevruchting</i>	15
2.8 <i>Medisch-wetenschappelijk onderzoek</i>	15
2.9 <i>Publieke gezondheid en infectieziekten</i>	17
2.9.1 Infectieziekten	18
2.9.2 HIV/AIDS	22
2.10 <i>Het functioneren van de individuele hulpverlener</i>	23
2.10.1 Wet BIG	24
2.10.2 Noodwet Geneeskundigen	27
2.10.3 Forensisch artsen en verpleegkundigen	28

---

2.11	<i>De lijkschouw</i>	30
2.11.1	Lijkvinding	31
2.11.2	Het overlijden van een minderjarige	32
3	MEDISCHE DESKUNDIGHEID IN HET STRAFRECHT	35
3.1	<i>Inleiding</i>	35
3.2	<i>Onderzoek aan het slachtoffer</i>	37
3.2.1	Overleden slachtoffers	37
3.2.2	Overlevende slachtoffers	39
3.2.2.1	Letselrapportage	39
3.2.2.2	Zedenonderzoek	40
3.3	<i>Onderzoek van de verdachte</i>	41
3.3.1	Letselrapportage bij de verdachte	41
3.3.2	Onderzoek in het lichaam	41
3.3.3	Forensisch psychiatrisch onderzoek	42
3.3.4	Bloed- en urineproef	43
4	HUMAAN MATERIAAL	45
4.1	<i>Inleiding</i>	45
4.2	<i>Het lijk</i>	45
4.2.1	Strafvorderlijke positie van het lijk	47
4.2.2	Delicten gepleegd na het intreden van de dood	47
4.2.3	Indirecte strafrechtelijke bescherming van het lijk	48
4.3	<i>Lichaamsmateriaal</i>	49
4.4	<i>Bloed en bloedproducten</i>	50
4.5	<i>Foetaal weefsel</i>	50
4.6	<i>Orgaandonatie</i>	51
4.7	<i>DNA</i>	54
5	BEGIN VAN LEVEN	59
5.1	<i>Inleiding</i>	59
5.2	<i>Embryo's</i>	59
5.3	<i>Abortus provocatus</i>	62
5.3.1	Begripsbepaling en reikwijdte	63
5.3.2	Strafbepalingen in Sr en WAZ	64

<i>Volledige inhoudsopgave</i>	xi
5.3.3 Het veroorzaken van letsel bij of de dood van een ongeboren kind	66
5.4 <i>Draagmoederschap</i>	67
5.4.1 Civielrechtelijke bepalingen omtrent draagmoederschap	67
5.4.2 Strafrechtelijke bepalingen omtrent draagmoederschap	68
5.4.3 Jurisprudentie	69
6 BESLISSINGEN ROND HET EINDE VAN HET LEVEN	71
6.1 <i>Inleiding</i>	71
6.2 <i>Terminologie</i>	71
6.3 <i>Normaal medisch handelen</i>	72
6.4 <i>Op de grens van normaal medisch handelen en strafrecht</i>	74
6.4.1 Geschiedenis euthanasie en hulp bij zelfdoding	74
6.4.1.1 Ontwikkeling in de jurisprudentie	75
6.4.1.2 Ontwikkeling van de regelgeving	77
6.4.2 De huidige wetgeving	78
6.4.3 De grenzen van de euthanasie	80
6.4.4 De melding van euthanasie	81
6.4.5 Vervolgingsbeleid	82
6.4.6 Evaluatie van de wetgeving	83
6.4.7 Hulp bij zelfdoding	84
6.4.8 Nieuwe initiatieven op het gebied van levensbeëindiging	85
6.4.9 Nemo tenetur	86
6.4.10 Levensbeëindiging zonder verzoek	87
6.4.10.1 Levensbeëindiging bij wilsonbekwamen	88
6.4.10.2 Levensbeëindiging bij pasgeborenen	89
6.4.11 Late zwangerschapsafbreking	90
6.5 <i>Strafbaar handelen rond het levenseinde</i>	92
7 STRAFVORDERLIJKE ASPECTEN VAN HET MEDISCH BEROEPSGEHEIM	93
7.1 <i>Inleiding</i>	93
7.2 <i>Het medisch beroepsgeheim en verschoningsrecht</i>	93
7.3 <i>Verschoningsrecht</i>	95
7.4 <i>Medisch beroepsgeheim en aangifteplicht en aangifterecht</i>	96
7.5 <i>Het gebruik van strafvorderlijke bevoegdheden</i>	97
7.5.1 Binnentreden	98
7.5.2 Inbeslagneming en doorzoeking	100
7.5.2.1 Doorzoeking ter inbeslagneming	101

---

7.5.2.2	Zeer bijzondere omstandigheden	102
7.5.2.3	Beklag tegen inbeslagneming	103
7.5.3	Telefoontap	104
7.5.4	Vorderen van gegevens	105
7.6	<i>Convenanten tussen politie en ziekenhuizen</i>	106
8	STRAFRECHTELIJKE VERVOLGING VAN MEDISCH HULPVERLENERS	109
8.1	<i>Inleiding</i>	109
8.2	<i>Terminologie</i>	110
8.2.1	Wettelijke begrippen	110
8.2.2	Definities van de IGZ	111
8.3	<i>Klagen, eisen, vervolgen en maatregelen</i>	112
8.3.1	Acties van de patiënt of diens nabestaanden	113
8.3.2	Acties van de zorginstelling	114
8.3.3	Acties van externe organisaties	114
8.3.4	Samenloop van procedures	116
8.4	<i>Medische fouten en de IGZ</i>	116
8.4.1	Melding aan de IGZ	116
8.4.2	Patiëntveiligheid en blame free melden	117
8.5	<i>Strafrechtelijke aansprakelijkheid voor medische fouten</i>	118
8.5.1	Onderzoek naar medische fouten	119
8.5.2	De beslissing over vervolging	120
8.5.2.1	Artikel 12 Sv	121
8.5.3	Kwalificatie van medische fouten	122
8.5.4	De praktijk van vervolging voor medische fouten	125
8.5.4.1	Onbevoegd handelen	125
8.5.4.2	Fouten met betrekking tot het inschatten van de ernst van de situatie	126
8.5.4.3	Fouten met betrekking tot het instellen van een behandeling	128
8.5.4.4	Fouten in de uitvoering van de zorg of de behandeling	129
8.5.4.5	Organisatiefouten	132
8.6	<i>Niet-reguliere geneeskunst</i>	133
9	STRAFRECHT, TENUITVOERLEGGING VAN STRAF EN ZORG	137
9.1	<i>Inleiding</i>	137
9.2	<i>Zorg in detentie</i>	137
9.2.1	Keuring en controle	139
9.2.2	Gedwongen behandeling	140
9.2.3	Overlijden in detentie	141

<i>Volledige inhoudsopgave</i>	xiii	
9.2.4	Onderzoek aan en in het lichaam	142
9.3	<i>Plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis</i>	143
9.4	<i>Tbs</i>	143
9.4.1	Tbs met dwangverpleging	144
9.4.2	Controle	145
9.4.3	Gedwongen behandeling in Tbs	145
9.5	<i>Overlastbezorgers</i>	146
9.5.1	Strafrechtelijke aanpak	146
9.5.2	Vrijwillige zorg	147
9.5.3	Gedwongen zorg	148
9.5.3.1	Geestesstoornis	149
9.5.3.2	Gevaar	150
9.5.3.3	Bereidheid tot vrijwillige opname	150
9.5.3.4	De praktijk	151
9.6	<i>De uitvoering van de Wet BOPZ</i>	151
9.7	<i>Nieuw beleid voor gedwongen zorg</i>	153
BIJLAGEN		155
Bijlage I:	Stroomschema toetsing euthanasie en hulp bij zelfdoding	156
Bijlage II:	Stroomschema toetsing levensbeëindiging zonder verzoek	157
Bijlage III:	Stroomschema toetsing late zwangerschapsafbreking	158
Bijlage IV:	Stroomdiagram NODO-procedure	159
LIJST VAN GERAADPLEEGDE LITERATUUR		161
JURISPRUDENTIELIJST		167

